

דף נו.

עין משפט א.

חור"מ סימן רמו סעיף א

א. לעולם משערין דעת הנותן, ואם היו הדברים מראים סוף דעתו עושים על פי האומדן^ה. כיצד שמע שמת בנו במדינת הים, וכתב כל נכסיו לאחר^ו מתנה גלויה ומפורסמת, ואח"כ בא בנו אין מתנתו קיימת שהדברים מוכיחים שאילו ידע שבנו קיים לא היה נותנם לאחר. וע"כ אם שייר כל שהוא^ז מנכסיו אפי' בא בנו מתנתו קיימת.

עין משפט ב.

אה"ע סימן נה סעיף ו

ו. המאיר את האשה וכתב לה כתובה, ולא כנסה לחופה, עדיין ארוסה היא ואינה נשואה, שאין הכתובה עושה נשואין; ואם מת או גירשה, גובה עיקר כתובה מבני חורין, ואינה גובה תוספת כלל, הואיל ולא כנסה. אבל אם אירס אשה ולא כתב לה כתובה, ומת או גירשה והיא ארוסה, אין לה כלום, ואפילו העיקר, שלא תקנו לה עיקר כתובה עד שתנשא או עד שיכתוב. (וי"א דארוסה יש לה כתובה) (הרא"ש והר"ן והטור), (אבל נוהגין כסברא הראשונה).

ה. רמב"ם פ"ו מזכיה הלכה א'. מברייטא בתרא קמ"ו ע"ב משמיה דר"ש בן מנסיא. ואם אחד כתב כל נכסיו לאחר מפני שלא היה לו זרע ואח"כ זכה לזרע של קיימא, כתב מהר"מ מלובלין סי' ק"ח דהולכים אחר אומדנא ולא זכה הראשון, והכנה"ג כתב דלבו מגמגם בזה, ש"ך ס"ק א'.

ו. בפעמוני זהב הביא ממהר"ם אלשיך ועוד, דאם כתב לאחר מבניו כי שמע שבנו השני מת ואח"כ בא אין המתנה מתבטלת כיון שלא נתבטלה הירושה דאורייתא, ורק אם נעקרת ירושה דאורייתא שכתב לאחר אומדין דעתו לקיים ירושה דאורייתא, וכן כתב הרדב"ז הביאו הכנה"ג.

ז. אפי' דבר מועט ממש, שאינו דומה לשכיב מרע שבעינן שיור עד כדי פרנסתו ל"א בסי' ר"נ סעיף ד' בהג"ה. סמ"ע ס"ק ב'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ג.

או"ח סימן רמ סעיף יא

יא. אסור לשמש לאור הנר^ח אפי' שמאפיל בטליתו, גם ביום אסור אלא א"כ הוא בית אפל.

הגה: ות"ח מאפיל בטליתו ומותר.

הגה: ואם עושה מחיצה גבוהה עשרה לפני הנר אע"פ שאור הנר נראה כגון שהמחיצה היא סדין מותר.

עין משפט ד.ה.

אה"ע סימן סא סעיף א

א. הכניסה לחופה הרי היא כאשתו לכל דבר, אע"פ שלא בא עליה עדיין, והוא שתהיה ראויה^ט, אבל אם הייתה חופת נדה אינה כאשתו, וי"א דדוקא לענין שלא תגבה התוספת, אבל לכל שאר הדברים הרי היא כנשואה.

הגה: ב. אשה שהיא חולה מאוד, והכניסה בעלה לחופה עם המטה שלה כדי שירשנה, אינה חופה כי אינה ראויה לביאה.

הגה: ג. הכניסה לחופה ולא בירך כלל ברכת חתנים, הוי חופה גמורה, דאין הברכות מעכבות, ומברך אפי' לאחר כמה ימים. ולכתחילה יברך אותם קודם שיתייחד עמה.

הגה: ד. יש הנוהגים שהחתן והכלה מתענים ביום חופתן^י.

ח. מפסחים קי"ב ע"ב, ולאור הלבנה, אם לא מאיר עליהם ממש נראה דמותר, כה"ח אות ע"ה.

ט. וצריך לכתוב כתובה לפני החופה כדי שתהיה חופה הראויה לביאה, כ"כ הרמב"ם בפ"י מהלכות אישות, ולמ"ד שחופת נדה הוי חופה ה"ה אם לא כתב לה כתובה, ומ"מ נוהגין לכתובה לפני החופה. ואם נכתבה הכתובה ונמצאה פסולה, החופה אינה בטעות, וצריך לכתוב לה כתובה אחרת, כ"כ בתשובת הגאונים סי' רפ"ו.

י. והטעם משום שיום סליחה שלהם הוא שנמחלים עוונותיהם, ועוד טעם שמא ישתכרו ולא תהיה דעתם מיושבת, ולפי טעם הראשון צריך להשלים התענית. ומנהג ארץ ישראל שאין החתן מתענה ביום חופתו. וכמו שהעיר מרן החיד"א בברכי יוסף או"ח סי' ת"ע

הגה: ה. קידש ונשא, ואח"כ נודע לו שהקידושין היו בטעות, אע"פ שחוזר ומקדשה א"צ לחזור ולברך ז' ברכות ודי בברכות הראשונות.

הגה: ו. י"א לעשות החופה תחת כיפת השמים, לסימן טוב שיהיה זרעם ככוכבי השמים^ב.

חור"מ סימן נד סעיף א

עין משפט ו.ז.

א. מי שפרע מקצת^ל חובו שבשטר, המלוה יכול לכתוב שובר על החלק שנתקבל, או אם רצה בי"ד יעשו לו שטר ממה שנשאר חייב, ויכתבו^מ מזמן הראשון. אבל העדים^נ אינם יכולים לכתוב שטר מזמן הראשון אפי' מרצון הלוה^ס, אבל מזמן הפרעון יכולים גם העדים

סק"ב וכן המנהג בקושטא, וכמו שכתב בכנה"ג או"ח תקנ"ט ובאלג'יריה ועיין בשו"ת יביע אומר ח"ג סי' ט'.

כ. וצריך להעמיד החתן לשמאל הכלה כדי שתהיה הכלה לימינו, ע"פ הפסוק נצבה שגל לימינך, ויש מעמידים החתן והכלה לצד מערב ופניהם כנגד המזרח, שיהיו פניהם כנגד ארון הקודש לנוהגים לברך בביהכ"ס, והמברך מצדד עצמו ופניו למזרח, ויש מעמידים חתן וכלה לצד דרום, ויש מעמידים לצד צפון, מהר"ם מינץ סי' ק"ט ובכנה"ג כתב דבזמנינו אין מקפידים על זה.

ל. בתרא ק"ע ע"ב. וכאן איירי בהגיע זמן הפרעון, וע"כ הבחירה ביד המלוה ולא יכול לומר הלוה שובר אני לא רוצה שאני אצטרך לשומרו, ש"ך ס"ק א'. ואין הלוה יכול לומר שיכתוב הפרעון ע"ג השטר, ואם השטר על ב' זמנים ופרע בזמן פלוני שקבע חלק בשטר, בזה צריך המלוה לכתוב ע"ג השטר, או להחליף לו השטר. כ"כ הש"ך.

מ. ובי"ד יכולים לכתוב מזמן הראשון ואין נראה כמוקדם דבי"ד אלימי להפקיע ממון, ואע"פ דמן הדין אין כוחו של שטר לטרוף בו אלא מיום שנכתב בו, שם בגמ' בתרא וברשב"ם דף קע"א.

נ. כיון שעשו שליחותם אינם יכולים לחזור ולעשות עוד פעם השליחות, ואע"פ שלדעת רוב הפוסקים והמחבר ס"ל דאם זוכרים העדים זמן הקנין כותבים בשטר אותו הזמן אפי' אם זמן כתיבתו הוא מאוחר כמבואר בסי' ל"ט ובסי' מג', מ"מ כאן בעדים שיכתבו עתה שטר חדש מזמן הראשון אחרי שכתבו כבר שטר יהיה נראה כמוקדם ואסור, ובי"ד שאני.

ס. כ"כ הש"ך ובלא רצון הלוה אסור אפי' מזמן הפרעון. ונתיבות ס"ק א'.

לכתוב לו שטר על השאר מרצון הלוה.

עין משפט ז.

אה"ע סימן לח סעיף ה

ה ז. התנה עמה בשעת הקידושין שלא יהיה לה שאר כסות, תנאו קיים. אבל אם התנה על העונה תנאו בטל^ע, שכל המתנה על מש"כ בתורה ואינו של ממון, תנאו בטל^פ. וי"א דכל מה שתיקון רבנן הוי כמו שכתוב בתורה ואם התנה עליו תנאו בטל^צ.

אה"ע סימן סט סעיף ו

ו ח. בג' דברים אין תנאי מועיל והם: ק' עונתה, ר' עיקר כתובתה, וירושיתה.

עין משפט כ.

אה"ע סימן צב סעיף ה

ה ז. אמר אין לי בנכסייך ובפירותיהן ובפירי פירותיהן ולא אמר לעולם, קונים^ש מפירי פירותיהן קרקע ואוכל פירותיהם בחייה, עד^ת שיאמר "לעולם" ואז אין צד שיאכל בחייה.

ע. כמ"ש הר"ן דצערא דגופא לא ניתן למחילה, ולכן בטל.

פ. כתובות כ"ז בברייתא. ובמציעא צ"ד ע"א וכו"י.

צ. הגהות מיימוניות ריש דכותב, כמ"ש בכתובות פ"ד ע"א, ועיין בהגר"א.

ק. כתובות נ"ו ע"א ונ"ד ע"ב וכו"מ. ובעונתה הא דלא מהני תנאי הוא, משום שזה מתנה על מה שכתוב בתורה בדבר שלא של ממון ובטל. כ"כ הח"מ.

ר. ואף שעיקר כתובה לרוב הפוסקים מדרבנן, עשו חכמים חיזוק לדבריהם יותר משל תורה בזה, הגם שזה ממון והפוחת ממה שקבעו עושה ביאתו זנות ויש חולקין דמהני התנאי והם הר"ן והרב המגיד ועיין בח"מ.

ש. שם כר"י כדמפ' בתוספתא. ואין כופין אותה כנ"ל לדעת הרא"ש אלא אם שיירה כ"כ הח"מ.

ת. כלומר תרוייהו בעינן גם פירי פירותיהן וגם לעולם, שיד בעל השטר על התחתונה. ח"מ.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

דף נו:

עין משפט א.

אה"ע סימן סו סעיף ט

ט. כא. כל הפוחת משיעור כתובה שקבעו חז"ל אפי' אם התנה בשעת הקידושין, ביאתו ביאת זנות^א ואף שתנאו בטל, דכיון שהיא אינה יודעת שתנאו בטל לא סמכה דעתה לשם קידושין.

אה"ע סימן סט סעיף ו

עיין לעיל דף נו: עין משפט ח

עין משפט ב.

אה"ע סימן סו סעיף ב

ב. ו. ^ב שכת החתן ולא כתב כתובה, או שזה כבר שבת שא"א לכתוב,^ג מתפיס לה מטלטלין^ד ומקבל עליו אחריות אם יאבדו או יוזלו, ומותר לו לבא עליה עד שיהיה לו פנאי לכתוב, ומה שמתפיס הוא כנגד עיקר כתובה.

א. ואפי' שכתובה דרבנן לרוב הפוסקים ותנאי שבממון תנאו קיים, מ"מ עשו חכמים חיזוק יותר משל תורה, ח"מ.

ב. בכתובות ז' ע"ב מעובדא דרב אמר.

ג. ומה שמתפיס בשבת, י"ל להיות ולא הוי בפרהסיא לא דמי לנישואין, או שאירי שיש עדיין קצת שהות לשבת, כ"כ הר"ן ומובא בח"מ.

ד. ומהני אם תקבל עליה האחריות, דאחריות זו לשעה, עיין תוס' כתובות נ"ו ע"ב וח"מ.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com